

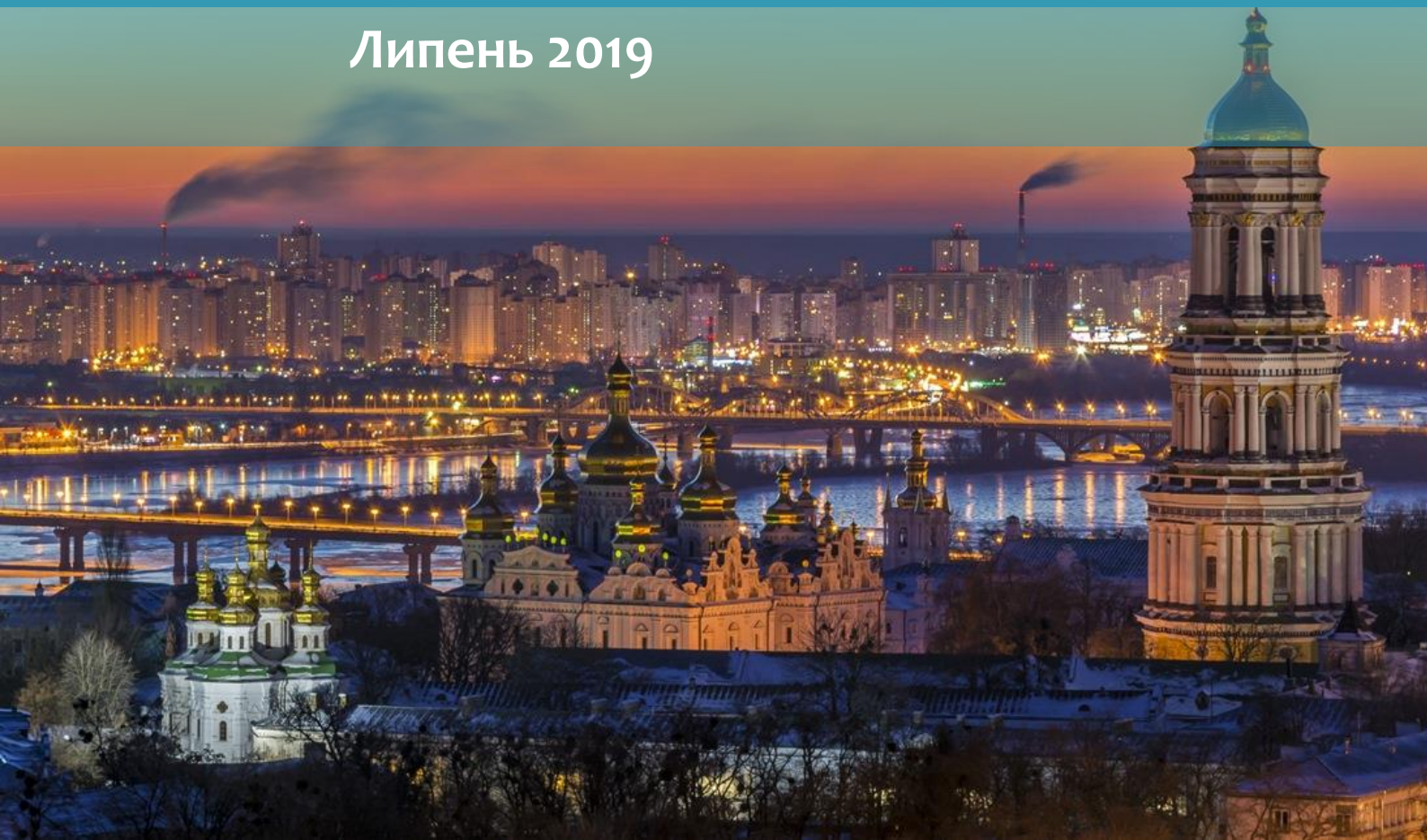

Заходи щодо боротьби з відмиванням
коштів та фінансуванням тероризму

Україна

Перший Звіт про прогрес та переоцінка
рейтингів щодо Технічної відповідності

Липень 2019

Комітет експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму - MONEYVAL є постійним моніторинговим органом Ради Європи, наділеним повноваженням здійснювати оцінку відповідності основним міжнародним стандартам з метою протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та ефективності їх впровадження, а також повноваженням надавати рекомендації національним органам щодо необхідного вдосконалення їх систем. Завдяки динамічному процесу проведення взаємних оцінок, експертному огляду та регулярному спостереженню за його звітами, MONEYVAL має на меті покращувати спроможність національних органів здійснювати боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму більш ефективно.

Усі права захищені. Відтворення дозволено, за умови, що джерело підтверджено, якщо не вказано інше. Для будь-якого комерційного використання, жодна частина цієї публікації не може бути перекладена, відтворена або передана, у будь-якій формі або будь-якими засобами, електронними (CD-Rom, Інтернет тощо) або механічними, у тому числі у формі фотокопіювання, запису або шляхом будь-якого зберігання інформації або системи виправлень без попереднього письмового дозволу Секретаріату MONEYVAL, Генерального Директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи (F-67075 Страсбург або moneyval@coe.int)

Перший Звіт про прогрес разом із переоцінкою рейтингів України, затверджений MONEYVAL у ході його 58-го Пленарного засідання (м. Страсбург, 15 – 19 липня 2019 року).

Зміст

I. ВСТУП.....	4
II. ВИСНОВКИ ЗВІТУ ПРО ВЗАЄМНУ ОЦІНКУ РИЗИКІВ.....	4
III. ОГЛЯД ПРОГРЕСУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ	5
3.1. Прогрес щодо усунення недоліків технічної відповідності, що були виявлені у MER.....	5
IV. ВИСНОВОК.....	7
ГЛОСАРІЙ АКРОНІМІВ.....	9

Україна: 1-ий Звіт про прогрес в рамках процедури посиленого моніторингу та переоцінка рейтингів щодо технічної відповідності

I. ВСТУП

1. Звіт про взаємну оцінку (MER) України було затверджено у грудні 2017 року. 1-ий Звіт про прогрес в рамках процедури посиленого моніторингу аналізує прогрес України щодо усунення недоліків технічної відповідності (ТВ), визначених у її MER, а також щодо впровадження нових вимог, що стосуються Рекомендацій FATF, до яких були внесені зміни з моменту затвердження MER: Рекомендації 2, 7, 18 і 21. Очікується, що країни усунуть більшість, якщо не всі недоліки ТВ до кінця третього року з моменту затвердження їх MER. Цей звіт не стосується прогресу, який Україна здійснила для покращення її ефективності. Прогрес щодо підвищення ефективності буде проаналізовано в рамках подальшої оцінки і, якщо буде встановлено достатній прогрес, він може бути підставою для здійснення переоцінки Безпосередніх результатів на той час.

II. ВИСНОВКИ ЗВІТУ ПРО ВЗАЄМНУ ОЦІНКУ

2. В MER¹ Україна отримала наступні рейтинги:

БР.1	БР.2	БР.3	БР.4	БР.5	БР.6	БР.7	БР.8	БР.9	БР.10	БР.11
Значний	Середній	Середній	Середній	Середній	Значний	Низький	Середній	Середній	Середній	Середній

Рейтинги щодо технічної відповідності

P.1	P.2	P.3	P.4	P.5	P.6	P.7	P.8	P.9	P.10
ПВ	В	ПВ	ПВ	ЧВ	ЧВ	ЧВ	ПВ	В	ПВ

P.11	P.12	P.13	P.14	P.15	P.16	P.17	P.18	P.19	P.20
В	ПВ	В	ПВ	ПВ	В	Н/З	ПВ	В	В

P.21	P.22	P.23	P.24	P.25	P.26	P.27	P.28	P.29	P.30
В	ПВ	ПВ	ПВ	ЧВ	ПВ	ПВ	ЧВ	В	В

P.31	P.32	P.33	P.34	P.35	P.36	P.37	P.38	P.39	P.40
В	ПВ	ЧВ	В	ЧВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ

3. Враховуючи ці результати, до України була застосована процедура посиленого моніторингу.
4. Україна не направила запитів щодо переоцінки, тому в цьому звіті обговорюються лише переглянуті рекомендації.
5. Оцінку та підготовку цього звіту здійснено Секретаріатом MONEYVAL разом з командою доповідачів:

¹ Існує чотири можливі рівні технічної відповідності: відповідає (В), переважно відповідає (ПВ), частково відповідає (ЧВ), та не відповідає (НВ). За виключних обставин, Рекомендація також може бути оцінена як "Не застосовується" (Н/З).

- Острів Мен
- Ізраїль

6. Розділ III цього звіту підсумовує аналіз відповідності України переглянутим Рекомендаціям. Розділ IV містить висновок і таблицю, яка показує, які рекомендації були переоцінені.

III. ОГЛЯД ПРОГРЕСУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ

7. Цей розділ підсумовує прогрес, досягнутий Україною для покращення технічної відповідності, впроваджуючи нові вимоги, що стосуються рекомендацій FATF, які змінилися з моменту здійснення виїзної місії в рамках 5-го Раунду MONEYVAL (27 березня – 8 квітня 2017).

3.1. Прогрес щодо усунення недоліків технічної відповідності, що були виявлені у MER

8. З моменту здійснення виїзної місії України в рамках 5-го Раунду MONEYVAL, до Рекомендацій 2, 7, 18 та 21 були внесені зміни. У цьому розділі розглядається відповідність України новим вимогам у цих чотирьох Рекомендаціях. Крім того, аналіз також охоплює прогрес України щодо недоліків, виявлених в MER стосовно цих рекомендацій.

Рекомендація 2 (Спочатку оцінена як “B” – не переоцінена)

9. За результатами 5-го Раунду MER не виявлено недоліків щодо впровадження Р.2 (національна координація та співпраця). У лютому 2018 року, Р.2 було переглянуто з метою забезпечення сумісності вимогам щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та правил захисту даних та конфіденційності, а також сприяння обміну міжвідомчою інформацією між компетентними органами. Отже, до критерію 2.3 було внесено зміни і додано новий критерій 2.5.

10. Рада з питань ПВК/ФТ, яка взяла на себе обов'язки та відповідальність Ради з питань досліджень методів та тенденцій боротьби з відмиванням коштів та фінансування тероризму (посилання на MER 2017 року згідно з Р.2), служить механізмом для розробки та впровадження політики та діяльності у сфері ПВК/ФТ в Україні. Серед інших функцій Рада «надає пропозиції щодо вдосконалення механізмів обміну інформацією між органами виконавчої влади, іншими державними органами, що залучені у сферу ПВК/ФТ, зокрема з метою забезпечення функціонування Єдиної державної інформаційної системи в цій сфері».² На практиці механізмами обміну інформацією є численні угоди, укладені між ПФР та іншими органами влади (Міністерством фінансів України, Міністерством внутрішніх справ України, Митницею, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Нацкомфінпослуг, Держаудитслужбою тощо), а також спільні накази Міністерства фінансів України та правоохоронних і наглядових органів. Витяги з цих угод і наказів були надані органами влади, і вони спеціально посилаються на процедури обміну інформацією між ПФР і заінтересованими органами влади, підкреслюючи мету такого обміну інформацією (наприклад, у випадку, коли наглядовий орган «підвищує ефективність режиму нагляду»). Таким чином, переглянутий критерій 2.3 має рейтинг відповідності.

11. Що стосується нового критерію 2.5, українська делегація представила інформацію про спроможність законодавчої та інституційної бази країни координувати та співпрацювати між компетентними органами влади для забезпечення відповідності правил захисту даних та конфіденційності вимогам ПВК/ФТ. Зокрема, делегація підкреслила роль Координаційної ради, затвердженої наказом омбудсмена, на яку покладено вдосконалення законодавства щодо персональних даних. Компетентні органи влади у сфері ПВК/ФТ є членами цієї Ради, яка регулярно проводить засідання та обговорює пов'язані з цією сферою питання. Крім того, у Статті 2 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», зазначається, що застосування цього закону не може спричинити порушення законодавства щодо

² Пункт 5 (6) Постанови Ради Міністрів № 613

захисту даних. Крім того, численні накази про міжвідомче співробітництво, зазначені в критерії 2.3, містять положення про те, що обмін інформацією щодо ПВК/ФТ повинен здійснюватися з урахуванням загальних обмежень, встановлених законом (які включають правила захисту даних).

12. На підставі вищезазначеної Р.2 залишається В.

Рекомендація 7 (Спочатку оцінена як “ЧВ” – переоцінювання відсутнє)

13. У MER за результатами 5-го Раунду було встановлено декілька не усунутих недоліків відносно Р.7, зокрема прогалини у обсязі коштів, на які поширюються зобов'язання щодо заморожування, а також відсутність заборони на виділення коштів фізичним та юридичним особам та недостатність чітких процедур щодо виключення з переліку/розморожування коштів. Недостатня ясність зв'язку між Базовим Законом та Законом про санкції щодо цільових фінансових санкцій за фінансування розповсюдження зброї масового знищення відносно Ірану. Отже, Р.7 була оцінена як “ЧВ”.

14. У червні 2017 року було змінено Пояснювальну записку до Р.7 з метою відображення змін, внесених до Резолюцій РБ ООН, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, оскільки стандарти FATF були видані в лютому 2012 року, зокрема відображення прийняття нових Резолюцій РБ ООН.

15. 29 травня 2019 року Україна ухвалила наказ (№ 62) *про затвердження Порядку встановлення Державною службою фінансового моніторингу України Переліку осіб, що мають відношення до здійснення терористичної діяльності або щодо яких застосовуються міжнародні санкції*. На підставі цього наказу був розроблений перелік, який включає осіб і суб'єктів, зазначених у РБ ООН, про які йдеться в критерії 7.1 (http://sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/Black_list/BlackListFullEng.pdf).

16. Що стосується переглянутих критеріїв 7.4 і 7.5, органи влади посилалися на законопроекти (а саме, законопроект 9417 «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»), отже нові вимоги ще не виконані, і недоліки до цього часу не усунені. Цей же закон також призначений для усунення недоліків, зазначених у MER за критеріями 7.2 (а), (b), (c), (d) та (f), 7.4 (а) та (b) та 7.5 (а) і (b). Отже, недоліки, зазначені в MER згідно с.7.2, 7.4 та 7.5, ще не можна вважати виправленими. Ніяких заходів, законодавчих або інших, не було вжито для виправлення недоліку згідно з підкритерієм 7.4 (d).

17. Щодо недоліків за критерієм 7.3, органи влади посилалися на Постанову Кабінету Міністрів України № 1069, якою створюється робоча група для поліпшення режиму застосування санкцій. Постанова, однак, не усуває конкретно зазначеного недоліку стосовно іранських санкцій. Отже, критерій залишається частково виконаним.

18. Загалом, виконано лише переглянутий критерій 7.1, а інші переглянуті критерії (7.4 і 7.5) ще не виконані. Також залишаються недоліки, визначені у MER 2017 року стосовно критеріїв 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5. З огляду на вищезгадане, **Р.7 залишається “ЧВ”**.

Рекомендація 18 (Спочатку оцінена як “ПВ” – переоцінювання відсутнє)

19. У MER за результатами 5-го Раунду, Україна отримала оцінку “ПВ” відносно Р.18. Оцінка “ПВ” базувалася на таких встановлених недоліках відносно критерію 18.2 (b та c):

- i. Було не зрозуміло який обсяг повноважень має відповідальний працівник відносно груп СПФМ, розташованих за межами України; та
- ii. Вбачається, що розкриття більш широкої інформації між групами СПФМ для цілей ПВК/ФТ не охоплено.

20. У листопаді 2017 року, було внесено зміни до Пояснювальної записки до Р.18 з метою уточнення обсягу вимог щодо обміну інформацією.

21. Що стосується переглянутого обсягу вимог щодо обміну інформацією, органи влади посилалися на законопроект, який не набув чинності (а саме, проект закону 9417, наведений у Р.7), що означає, що вимоги переглянутого критерію ще виконані.

22. Що стосується недоліків, встановлених у МЕР стосовно критерію 18.2 (b) (див. вище i), органи влади посилалися на законодавство, яке вже було чинним під час виїзної місії і не змінилося з того часу. З огляду на це, цим переглядом переоцінку цього законодавства здійснено не було. Тому недолік залишається.

23. Що стосується с.18.2 (c) (див. вище i), органи влади заявили, що недолік буде усунути шляхом внесення змін до законодавства, які наразі перебувають на стадії розробки.

24. Загалом, жодні положення, які спрямовані на усунення недоліків досі не набрали чинності, як у переглянутій пояснювальній записці, так і визначених у МЕР 2017 року. Однак недоліки не вважаються достатньо серйозними для переоцінки. **Р.18 тому залишається “ПВ”.**

Рекомендація 21 (Спочатку оцінена як “В” – переоцінена на “ПВ”)

25. У МЕР за результатами 5-го Раунду Україна отримала оцінку “В” відносно Р.21. У лютому 2018 року до Р.21 були внесені зміни з метою уточнення взаємодії між положеннями щодо розголошення інформації та переглянутими вимогами щодо обміну інформацією в межах фінансових груп (Р. 18).

26. Чинний Базовий Закон ще не був оновлений, з метою уточнення того, що положення про розголошення не мають на меті запобігати обміну інформацією в масштабах всієї групи, як тепер вимагає критерій 21.2. Органи влади заявили, що вони знаходяться в процесі усунення недоліку шляхом прийняття відповідного закону, який все ще знаходиться на стадії розробки. **Отже, Р.21 переоцінюється як “ПВ”.**

IV. ВИСНОВОК

27. У цілому, Україна здійснила обмежений прогрес щодо усунення недоліків технічної відповідності, встановлених у рамках 5-го Раунду МЕР і, відповідно, не було здійснено запиту щодо переоцінювання. Було вжито обмежених заходів для впровадження нових елементів у рамках Рекомендацій 2, 7, 18 та 21. У результаті, Рекомендація 21, яка спочатку оцінена як “В”, була переоцінена до “ПВ”. Рекомендації 2, 7 та 18 залишаються оціненими як і у МЕР 2017 року (В, ЧВ та ПВ відповідно).

28. Україні рекомендується продовжувати докладати зусиль для усунення недоліків, що залишилися.

29. У цілому, у світлі прогресу, здійсненого Україною з моменту затвердження Звіту про взаємну оцінку, її технічна відповідність Рекомендаціям FATF була переоцінена таким чином:

Р.1	Р.2	Р.3	Р.4	Р.5	Р.6	Р.7	Р.8	Р.9	Р.10
ПВ	В	ПВ	ПВ	ЧВ	ЧВ	ЧВ	ПВ	В	ПВ

P.11	P.12	P.13	P.14	P.15	P.16	P.17	P.18	P.19	P.20
В	ПВ	В	ПВ	ПВ	В	Н/З	ПВ	В	В

P.21	P.22	P.23	P.24	P.25	P.26	P.27	P.28	P.29	P.30
ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ЧВ	ПВ	ПВ	ЧВ	В	В

P.31	P.32	P.33	P.34	P.35	P.36	P.37	P.38	P.39	P.40
В	ПВ	ЧВ	В	ЧВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ

30. До України продовжуватиме застосовуватися процедура посиленого моніторингу та Україна продовжуватиме звітувати MONEYVAL щодо подальшого прогресу з метою покращення вжиття заходів у сфері ПВК/ФТ протягом року.

СЛОВНИК АКРОНІМІВ

ПВК – протидія відмиванню коштів

В – відповідає

CDD (ЗНП) – заходи належної перевірки клієнтів

ПФТ– протидія фінансуванню тероризму

ВНУП – визначені нефінансові установи та професії

ФУ – фінансова установа

ПФР – підрозділ фінансові розвідки

ФТ – фінансування тероризму

GDPR (ЗРЗД) – загальний регламент про захист даних

ЗСК – знай свого клієнта

ПВ – переважно відповідає

MER – звіт про взаємну оцінку

ВК – відмивання коштів

Мін'юст – Міністерство юстиції України

MoU – меморандум про взаєморозуміння

НО – неприбуткові організації

ЧВ – частково відповідає

РЗМЗ – розповсюдження зброї масового знищення

ПЕП – публічні діячі

Р – рекомендація

Держфінмоніторинг – Державна служба фінансового моніторингу України

ТВ – технічна відповідність

ЦФС – цільові фінансові санкції

TCSP – постачальники послуг зі створення юридичних осіб

© MONEYVAL

www.coe.int/MONEYVAL

Липень 2019

Заходи щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму

Україна

Перший Звіт про прогрес та переоцінка рейтингів щодо Технічної відповідності

Підсумковий Звіт у Додатку А 2-го звіту про прогрес в рамках процедури посиленого моніторингу щодо України пропонує одну переоцінку рейтингу для Рекомендації 21.

Відповідно до Правила 21, параграфу 7 Правил процедури 5-го раунду взаємних оцінок MONEYVAL's, цей підсумковий звіт складається з незалежного аналізу, який провів Секретаріат на основі безвиїзного огляду, здійсненого командою доповідачів.

Неофіційний переклад Звіту на українську мову здійснений Державною службою фінансового моніторингу України.